

*kvinn*o**tryck**

nummer 2-2017

**YOUTUBE-
DROTTNINGEN**

**Therése
Lindgren**

**DRA ÅT HELVETE-PENGAR
OCH HAT FRÅN HELVETET**

BLUFF I KÄRLEK

SKILSMÄSSOLAGSTIFTNINGEN
ONLINE-SVINDLARNÄ

Jourbesöket

ALLT HANDLAR OM PENGAR!

MER JÄMSTÄLLDHETSPENGAR
åt män MEN TILL VADÄ?

Kvinnors **EKONOMI**
ett organiserat **BEDRÄGERI**

BLÅST PÅ STÅLAR

Omslag:

Therese Lindgren

Omslagsfoto:

Frida Ekman

Ansvarig utgivare: Zozan Inci**Redaktör:** Unni Drougge**Skribenter i detta nummer:**

Marja Beckman, Anna Berglund,
Unni Drougge, Ellinor Gotby
Eriksson, Susanna Eriksson,
Andréa Hillgren, Colette
van Luik, Lisa Magnusson

Illustratör: Lisa Medin

Layout: Marianne Engblom,
Ateljé Idé.

Redaktionskollektiv:

Unni Drougge, Anna Bergman,
Marianne Engblom, Eva Engman,
Maria Hane, Colette van Luik och
Elin Tjernström

Tryckeri: Ätta.45 AB
Miljömärkt tryck

Kvinnotryck utkommer med
fyra nummer per år.

PRENUMERATION

Roks medlemsjourer, jourkvinnor
och jourtjejer: 100 kr/år
Privatpersoner: 160 kr/år
Organisationer och företag:
240 kr/år

För kontakt med redaktionen
samt prenumerationsärenden:
kvinnotryck@roks.se
Telefon: 08-442 99 30

Hit med pengarna!

Vi vet att det i huvudsak huvudsak är män som äger världens tillgångar och förmögenheter, kontrollerar de globala finanserna och styr den ekonomiska ordningen. Kvinnodominerade yrken är sämre avlönade och kvinnor utför dessutom betydligt mer obetalt men samhällsekonomiskt nödvändigt arbete i den privata sfären, vilket leder till att många kvinnor hamnar i en fattigfälla om de tar ut skilsmässa. Fattigfällan slår även hårt mot kvinnors pensioner, de flesta fattigpensionärer är således kvinnor. Kvinnors kroppar är också handelsvaror i världsomspännande kriminella nätverk där det är män som kammar hem de stora pengarna. Listan på det ekonomiska förtrycket av kvinnor, på strukturell såväl som på individuell nivå, kan göras hur lång som helst. Och pengar talar inte, de slåss. Fråga random tjejjour eller kvinnojour. De vet.

PENGAR ÄR DET STENHÄRT omutliga måttet på vår frihet. Ändå ska vi lalla med i lögnen om den inre rikedom de mjuka värdena ger oss. Så värdefullt är kvinnors huvudansvar för livets mjukdelar att det väl vore vulgärt att mäta det i pengar. Det bästa i livet är ju gratis, eller hur? Det är när jag hör sånt dravel som den gamla monsterhiten »Money (That's what I want)« börjar ringa i bakhuvudet. Den spelades in 1959 av det afro-amerikanska skivbolaget Tamla Motown och markerade ett genombrott för rasfrågan i USA. Sen dess har en rad artister, bland andra Beatles, gjort covers på succélåten som inleds med följande legendariska strofer. »The best things in life are free/But you can give them to the birds and bees/I want money/That's what I want ... «

DEN LÅTEN SKULLE PASSA som soundtrack till det här numret av Kvinnotryck. Med andra ord: Hoppa skitsnacket – hit med pengarna!

UNNI DROUGGE
Redaktör

FOTO: JINI SOFIA

ILLUSTRATION: LISA MEDIN

12

NÄRKONTAKTEN

Dra åt helvete-pengar ger trygghet. Men ju mer **Therése Lindgren** tjänat, desto mer har hatarna från helvetet gjort hennes liv till ett helvete.

Sidan 12

AVTRYCK

4 Nina Björks bok »Drömmen om det röda« fick andra feminister att se rätt. Kampen om vilken kamp som ska föras verkar idag vara viktigare än kampen i sig.

INZOOMAT

5 Kvinnokamp mot fattigdom – att avstå allt. Kärleken som står oss dyrt: Skilsmässolagstiftningen – fetaste smällen mot kvinnors ekonomi. Romantik på nätet – guldgruva för organiserad kärlekssvindl. Och pssst! Facebook är ingen vän!

NÄRKONTAKTEN

12 Sjuk och med kraschad ekonomi började **Therése Lindgren** videoblogga och på kort tid erövrade hon positionen som Sveriges hetaste Youtube-stjärna. Feminist blev hon av bara farten. Men någon förebild vill hon inte vara.

GRANSKAT

17 Mäns jämställdhetsprojekt får ökade anslag medan de minskar för kvinno- och tjejjourerna. Kvinnotryck tittar närmare på hur bidragspengarna används.

VERKLIGHETSCHECKEN

20 På Botkyrka kvinno- och tjejjour är stämningen i topp. Det beror på att de har så god ekonomi att de kan ägna sig helhjärtat åt att stödja kvinnor som har det sämst ställt.

FRITIDSLINJEN

22 **Silvana Imam** om hur hon blev ett monster, boken som skrotar aborttabu, utställningen INTERRUPTIONS, Girlboss och annat kulturellt aktuellt.

UTMÄRKT KULTURTANT

24 Som expert på kvinnors ekonomi har **Agneta Stark** rutit ifrån åtskilliga gånger genom åren. Nu gör hon det igen. Om den fräcka stölden av kvinnors pensionspengar.

ROKSNYTT

26 Gott och blandat om vad som hänt och vad som komma skall

ILLUSTRATION: KELLY DYSON

TEMA: SNUVADE PÅ STÅLARN

Hej tjej, du som har hela livet framför dig. Kvinnofällorna står på rad och redo att slå igen. Lönen för kvinnors slit, ansvar och omsorg är en tom plånbok.

Sidan 5-11

24

UTMÄRKT KULTURTANT

KAMPEN om den **rätta** kampen

ETC:s ledarskribent Sigrid Alik bevittnar ett författarsamtal mellan Nina Björk och Liv Strömquist i samband med deras respektive boksläpp. Detta blir startskottet till ett hätskt replikskifte i tidskriften Bang mellan Alik och Björk. Varför hamnar den intersektionalistiska och den marxistiska feminismen gång på gång i varsin skyttegrav?

TEXT ELLINOR GOTBY ERIKSSON | FOTO: CATO LEIN

Det faktum att Nina Björk i sin senaste bok »Drömmen om det röda: Rosa Luxemburg, socialism, språk och kärlek« aktivt flyttar fokus från identitetspolitiska teorier om förtryckande normer till marxistiska teorier om klass har gett nytt bränsle åt fejden mellan de två läger som byggts upp hos svenska feminister de senaste åren.

NINA BJÖRK SJÄLV beskriver »Drömmen om det röda« som en lektion i marxism som ska ge läsaren politiska verktyg för att förstå kapitalismen, men enligt juristen och skribenten **Sigrid Alik**

»väljer hon att plädера för en mycket selektiv marxism med innebörden att kapitalismen och klassamhället i grunden är opåverkat av faktorer som kön och ras«. I Bang-artikeln med rubriken »Liv Strömquists mardrömmar« tolkar Alik Björks nya bok som ett försvarstal för den vita medelklassfeministen – en omskrivning av den verkliga marxismen utformad för att passa en högtbildad cis-kvinna som inte vill inse sina egna privilegier.

ALIKI JÄMFÖR privilegierade feministers retorik med hur vänstermän historiskt sett har anklagat kvinnokämpar för att splittra klasskampen.

I SITT SVAR till Alik skriver Björk att hon inte alls avser att ställa identitetsvänstern till svars för klasskampens splittring. Hon betonar också att hon förstår att kvinnoförtrycket inte nödvändigtvis skulle försvinna även om vi fick ett socialistiskt samhällssystem. Dem Björk vänder sig emot är den falang av feminister som tycker att sexism, rasism och heteronormativitet är lika rimliga förklaringar till klassförtryck som historisk materialism. Alik skriver i sin slutreplik att det inte går att ignorera den rasifierade och könade klasstruktur som finns i Sverige idag.

Det är bättre att göra det man själv vill göra än att diskutera vad som bör göras.

HÄR BLIR DEBATTEN till slut så infekterad att Björk i nuläget inte längre vill kommentera det som har sagts mer än genom att konstatera att samtalsklimatet har hårdnat:

– Det är väldigt svårt att diskutera de här frågorna utan att det urartar till ett skyttegravskrig där vi bara pratar förbi varandra.

Jag börjar tänka att det är bättre att göra det man själv vill göra än att diskutera vad som bör göras, med risk att vettig kritik inte kommer upp i ljuset.

STRIDEN OM DET RÖDA

Med boken om den stridbara socialistiska förkampen Rosa Luxemburg fick Nina Björk ta en strid om sin egen stridbarhet.

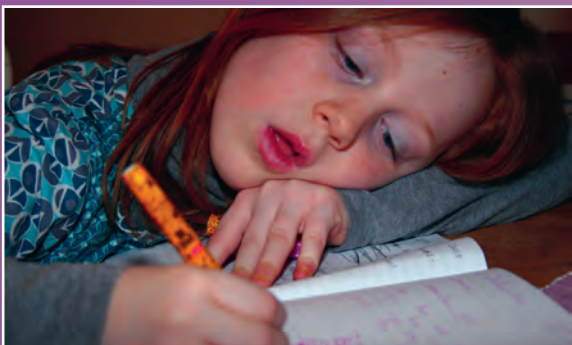

Kvinnornas livslånga fällvandring

Ordet kvinnofälla avser en specifik företeelse som missgynnar kvinnor ekonomiskt. Men vad är INTE en kvinnofälla i ett ekonomiskt system där orättvisor mot kvinnor är en del av själva systemet? Låt oss hellre se på kvinnors liv som en snitslad bana, underminerad av fallgropar. Kvinnotryck har märkt ut dem som kostar oss mest.

TEXT ELLINOR GOTBY ERIKSSON

Duktiga flickan

Hon har precis förstått att hon måste leverera på topp utan nämnvärd uppmärksamhet i gengäld. Halva hennes klass har motsatta förutsättningar. De högpresterande pojkarna betraktas som ett anmärkningsvärt fenomen – och belönas därefter.

FOTO: FLICKR

419: The Internet Romance Scam

Filmed & Directed by
Barney Lankester-Owen

Executive Producer
Katie Buchanan

Film Editor
Chris King

*"Scamming people out of
their phones isn't enough
for confidence tricksters,
now they're targeting
Bridget Joneses too."*
Sunday Mirror

"A crisply told, touching story."
Radio Times

*"Jaw dropping...
A modern-day parable."*
Daily Mail

"Essential viewing."
Inside TV

**FRIDAY
29 JULY
7.35PM**

Spela finans med romans

Förr kallade man dem sol-och-vårare. Idag är dessa kärleks-bedrägerier satta i system av internationella syndikat som inte sällan finansierar även terrororganisationer. Och de som förlorar mest pengar på bluff i kärlek är kvinnor.

TEXT: UNNI DROUGGE

Trenden är genomgående i hela västvärlden. Nätbedrägerierna ökar explosionsartat. I Sverige har de enligt polisens officiella uppgifter ökat med 1442 procent (!) sedan 2006. Men bara i undantagsfall går det att spåra gärningsmännen. Polisen har därför inrättat ett nationellt bedrägericenter för att bättre kunna hantera denna epidemiska brottslighet.

DEJTINGSAJTER och öppna sociala flöden utgör rena guldgruvan för den särskilda

typ av nätbedrägerier som opererar under en täckmantel av romantik och kärlek. Det lämpligaste offret är en kvinna som kommit upp i åren och som håller på att bearbeta en sorg eller en livskris och därför är speciellt mottaglig för romantiska locktoner. Ofta sköts kontakterna med de utvalda offren av unga killar som anlitats av kriminella ligor och fösts ihop i en trång lokal där var och en bearbetar många kontakter samtidigt och prickar av på ett schema var i bedrägeriprocessen de olika objekten befinner sig. Momenten i

Nyutbildade 30-åringen

Trots att hon har högre utbildning än alla sina jämnåriga manliga kolleger fick hon en lägre ingångslön än dem, och tjänar efter två år fortfarande ett par tusen mindre. Chefen avbryter henne högljutt mitt i hennes invändningar med att säga att hon inte är tillräckligt tävlingsinriktad, att hon måste ta mer plats och göra sig hörd om hon vill komma någon vart.

FOTO: FLICKR

ETT SANT »SCAM«GREPP

I den brittiska dokumentärfilmen 419: The Internet Romance Scam (2011) får man lära känna två kvinnliga brottsoffer men även en ung man som livnärde sig på romantiska bedrägerier tills han greps av ånger och avslöjade sig inför en kvinna han svindlat på pengar i två år. »419« är brottsrubriceringen på de så kallade Nigeriabreven.

denna process följer en väl beprövad standardmall. Först en inledande kontakt med stulen identitet som ger bilden av en sympatisk, attraktiv och framgångsrik man som ofta råkat ut för en sorglig händelse. I nästa steg byggs förtroendet upp med spelat intresse för offret som får henne att känna sig betydelsefull. Ju mer hon berättar om sig själv, desto lättare blir det att spegla hennes drömmar. Därpå skickar bedragaren ett nödrop om hjälp att komma ur en tillfällig men akut ekonomisk knipa och offret ombeds att föra över pengar via en banktjänst, exempelvis Western Union, där mottagaren kan använda sig av en falsk identitet som aldrig går att spåra.

KVINNOR SOM UTSÄTTS för romantiska bedrägerier åker på en ekonomisk och känslomässig smäll som det tar lång tid att repa sig från. Som om det inte räckte blir de betraktade som enfaldiga och lättlurade, och skammen de upplever gör att långt ifrån alla anmäler brottet. Mörkertalet är därför stort. Men kärlekssvindlarna använder sig av raffinerade metoder och brottsoffren är varken dummare eller mer naiva än andra. Deras enda svaghet är att de behöver kärlek. Precis som alla andra.

En samlings sida med värdefull information om romansbedrägerier finns på <https://dejtingbedragare.wordpress.com/>

Lajka och fejka med Facebook

Kommunikations- och mediestrategen **Brit Stakston** är en av våra främsta specialister på den digitala kommunikationens förtjänster och faror och har ända sen starten granskat Internets olika användarforum och hur dessa utvecklats. Idag har Facebook bildat ett slags infrastruktur för den vardagliga logistiken, säger hon. Där är det lätt att följa våra levnadsvanor och vad som engagerar oss. För att inte det vi delar med oss av ska kunna missbrukas råder Brit Stakston oss att skaffa större kontroll och vara mer selektiva. Selektiva med vad vi delar och till vilka, och även kritiska till det andra delar och till vilka som tar kontakt. Hon har talat sig varm för att vi tillsammans kan skapa en digital folkrörelse, men då måste vi få sociala medier att anpassas efter våra egna behov istället för att låta oss användas av olika ekonomiska intressen som alltmer kommit att prägla dessa arenor. De sociala forumens ekonomi är ju helt beroende av användarna, och därigenom har vi också makt att påverka.

Ska man trendspana finns det vissa tecken på att Facebook kanske har nått sin kulmen. Brit Stakston har noterat att många som är kunniga på området har övergett Facebook för att skydda sig mot att deras data delas med någon tredje part.

– Om inte Facebook städar bort skräpet och fejkerna som frodas där kommer nog alltför att söka sig till mer pålitliga forum. Även om den enskilda användaren kan lära sig att undvika bedrägerier och lögnar är det inte ett individuellt problem att vissa råkar illa ut. Det är den digitala plattformens eget problem, konstaterar Brit Stakston.

FOTO: MARIA TJERNSTRÖM

Deltidsarbetande 35-åringen

Hon har gått ner i arbetstid för att kunna ta hand om sina två små barn. Maken tjänar ju trots allt mer, och det är bäst för alla inblandade om hon är den som vabbar och tar störst ansvar för hämtning och lämning på förskolan. Samt nattningen för den delen, då han ofta jobbar över. När han har fått sin nästa befordran hoppas hon på att kunna ta igen avbräcket i sin karriär och ekonomi.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Hajarna flockas kring den som blöder

HUR JAG BLEV EN NYTTIG IDIOT I BEDRAGARENS PLAN

TEXT: UNNI DROUGGE | ILL: SCAMART

Det var när jag höll på att lappa ihop mig själv efter en mardrömsrelation som jag fick mejl från en man som påstod sig älska mina böcker. Han nämnde ett par av dem som betytt extra mycket. Men han stavade illa och grammatiken var så bristfällig att jag förvånades över att han kunnat tillgodogöra sig litteratur på svenska språket. Hans namn var franskklingande och han uppgav att han arbetade inom modebranschen med verksamheter i Stockholm, Bryssel och Paris.

EFTERSOM JAG alltid besvarar läsarbrev mejlade jag tillbaka och tackade. Genast återkom han och undrade om vi kunde ses över en fika när han skulle besöka Stockholm veckan därpå. Jag avböjde vänligt med ursäkten att jag hade för mycket att göra. Han svarade artigt att han förstod och hoppades på ett tillfälle att ses längre fram. Till mejlet hade han bifogat en bild på sig själv, uppstyrd i kostym och slips. Jag googlade på hans namn och fann ett snarligt, fast med annorlunda stavning, som undertecknat en knackig ansökan till en mindre svensk kommun om att starta kursverksamhet i afrikansk musik. Typisk lycksökare, lycksökare, tänkte jag, och återgick sen

till mina betydligt allvarigare bekymmer. En kort tid därpå hade Herr Lycksökare snokat reda på mitt nummer och textade kärvänligt att han hade en present han ville ge mig när vi sågs, min favoritparfym som han inhandlat i Paris. Att han kände till den var inget konstigt, jag hade varit med i en DN-artikel om dofter och halvt på skämt sagt att jag brukade ta flyget till Paris enbart för att köpa en ny flaska av min älsklingsdoft, som tyvärr inte såldes i Sverige.

FRÅGAN JAG måste ställa mig är varför jag inte bad den efterhågsne karljäveln att bara dra åt helvete. När jag till sist ändå gjorde det hade hans uppvaktning pågått i nästan ett år. Men min självkänsla var så körd i botten att jag kanske lät mig smickras av hans envetna kontaktförsök och tyckte att det hela var harmlöst så länge jag hade honom på avstånd och aldrig gick med på att ses. Att det var exakt denna ömma punkt han utnyttjade tänkte jag inte på då, inte heller insåg jag hur farlig den här mannen var förrän en kvinna hörde av sig på Facebook nåt år senare och frågade om jag visste var han befann sig. Då hade jag helt glömt bort att han ens fanns. Men kvinnan som sökt upp mig var desperat. Hon hade nämligen haft en

kärleksaffär med honom, som nu blivit hennes livs förlustaffär sen hon lånat ut sitt sparkapital för att hjälpa honom flytta sitt företag till Sverige. Därefter var både han och pengarna puts väck.

MIN ROLL I DRAMAT klarnade först när hon dragit hela historien. Jag hade använts som lockbete. Den här kvinnan råkade nämligen vara ett hängivet fan som älskade mina böcker, hon nämnde ett par av dem som betytt extra mycket (samma som i svindlarens första mejl). Mannen hade tutat i henne att han och jag hade en sexuell förbindelse och styrkt det hela med att visa mejl och sms från mig som skulle kunna tolkas som om vi sågs regelbundet och att jag bara meddelat uppkomna förhinder. Listigt hade han snärjt den andra kvinnan med falskt blaj om att hans känslor för henne tagit överhanden men att han måste vänta med att avsluta vår relation tills jag måtte bättre eftersom han lovat hjälpa mig att komma på fötter. Därför hade den lurade kvinnan också känt samvetsqual då hon hela tiden trott att mannen hon blivit kär i bedrog mig när han var med henne. Jag var bara en bricka i hans spel. Men kvinnan på Facebook blev grundlurad, på både kärlek och pengar.

Hajarna flockas kring den som blöder.

Omhändertagande 40-åringen

Småbarnsåren är över och hon jobbar återigen heltid. Både på arbetet och hemma. Hon måste nu utöver att sköta den obetalda markservicen även engagera sig i sin sjuka pappa. Precis som Socialstyrelsens statistik förutspått så är det hon, och inte hennes bröder, som tar störst ansvar för faderns vård och omsorg. Bröderna är fullt upptagna med sina karriärer. Sådana livsval syns dock sällan i arvsdelningar.

FOTO: FLICKR

Skilsmässoskrällen

Rätt att skilja sig har alla. Råd att skilja sig är däremot inte alla förunnat. När äktenskapet krackelerar är risken stor att även kvinnans ekonomi rasar samman. I vårt moderna och jämställda samhälle sitter därför många kvinnor fortfarande fast i äktenskapets bojor.

TEXT: SUSANNA ERIKSSON

SUSANNA ERIKSSON ÄR JURIST, SPECIALISERAD INOM VALD, STRAFFRÄTT OCH FEMINISTISKA PERSPEKTIV PÅ JURIDIKEN. HON MEDVERKAR REGELBUNDET I KVINNOTRYCK.

Enligt flera internationella studier sjunker kvinnors ekonomiska levnadsstandard efter en skilsmässa medan mäns generellt sett fortsätter att utvecklas positivt och den disponibla inkomsten ökar omedelbart. Även i Sverige ser vi samma mönster och vi vet också att kvinnors och mäns konsumtionsmönster ser olika ut, där kvinnor tar ett större ansvar för de vardagliga inköpen till hushåll och barn. Dessa konsumtionsmönster kan få dramatiska effekter vid en eventuell separation. I ett samhälle där de ekonomiska villkoren ser så olika ut mellan kvinnor och män – hur många

skilsmässa för att äktenskapsskillnad (som det heter på juridiska) ska kunna ske. Reglerna om äktenskapsskillnad finns i äktenskapsbalkens femte kapitel. Formellt sett är det alltså jämställt när det kommer till kvinnors och mäns möjligheter att avsluta ett äktenskap de inte längre vill vara kvar i. Lagstiftningen utgår från ett ideal där makarna är ekonomiskt jämställda, något som långt i från alltid är fallet.

ÄKTENSKAPSLAGSTIFTNINGEN HANDLAR mest om vad som gäller för att ett äktenskap ska kunna ingås och vad som gäller för att det ska anses vara upphört – det

för de materiella villkor kvinnor och män har under sina äktenskap och när de vill avsluta dem, trots att verkligheten är sådan att samhällsekonomin är beroende av kvinnors oavlönade omsorgsarbete om hem, barn och anhöriga.

NÄR DEN FORMELLT jämställda lagstiftningen ska tillämpas på en materiellt ojämslälld verklighet visar det sig att juridiken, som så ofta annars, är blind för ojämlika maktförhållanden, traditioner, beroenden, relationer och känslor. Det juridiska subjektet är rationellt, slutet och autonomt – egenskaper ofta associerade med maskulinitet. Det till ytan könsneutrala präglas av könade föreställningar om hur en människa är och gör.

Lagstiftningen utgår från ett ideal där makarna är ekonomiskt jämställda, men tillämpas på en materiellt ojämslälld verklighet.

kvinnor är det inte som stannar kvar i förhållanden de egentligen vill lämna efter – som barnens och deras levnadsstandard är beroende av mannen?

I OCH MED det tidiga 1900-talets liberaliserade äktenskapslagstiftning ökade kvinnors möjligheter att kunna få ut skilsmässa från sin make. Numera krävs inte ens att båda makarna är överens om

som händer däremellan är inte aktuellt. Lagstiftningen saknar kött och blod, vardagslunk och fredagsmys men verkligheten som lagstiftningen ska tillämpas på saknar inte det. Visserligen står det i 1 kap 2 § äktenskapsbalken att »makar skall visa varandra trohet och hänsyn» och att »[d]e skall gemensamt vårda hem och barn och i samråd verka för familjens bästa» men i övrigt är lagstiftningen rätt blind

ATT MÖJLIGHETEN finns till att ta ut skilsmässa när en så vill är naturligtvis rätt och riktigt men det går inte att blunda för att verkligheten ser annorlunda ut. När dessa skillnader i inkomst och förmögenhet mellan kvinnor och män fortfarande accepteras i Sverige leder det till att kvinnor för sin och sina barns försörjning tvingas att stanna kvar i äktenskap de egentligen skulle vilja lämna. Samhället utgår fortfarande från att kvinnor skall bli va vid sin läst, sin man och sin familj.

Nyseparerade 45-åringen

Hennes make har under alla år kontrollerat lån, fastigheter och annan egendom, med argumentet att det ju är han som drar in den största delen av kosingen. När äktenskapet går i kras har hon därför inte råd med en vass skilsmässaodvokat, och maken drar vinstlotten i bodelningen.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Kvinnokamp mot fa

Annas mormor är en av alla de kvinnor som ensam slitit ihop till brödfödan för familjen. Hon är också en av alla de kvinnor som offrat sina egna behov för att barn och barnbarn istället ska få det bättre. Överallt i de fattiga delarna av världen gör kvinnor samma sak. Och Annas mormor i Kenya nådde sitt mål. Därför kan Anna idag föra sin mormors kvinnokamp vidare mot nya mål. Här berättar hon med egna ord.

TEXT: ANNA BERGLUND | FOTO: PRIVAT

Den här berättelsen handlar om två kvinnor ur två generationer, som mot alla odds lyckades ta sig ur fattigdom. Den ena är min mormor, den andra är min mamma.

MAMMAS RESA mot den afrikanska drömmen inleddes den dagen då hon började på ett katolskt flickinternat vid sju års ålder. Det var mormor som hade varit drivande i att deras äldsta flicka skulle få den utbildning hon själv aldrig fått. Hennes sikte var inställt på att skapa bättre förutsättningar för nästkommande generationer och mamma valdes ut för att skapa ett bättre liv för familjen. Så redan som sjuåring fick den lilla taniga flickan axla ansvaret för familjens framtid. Men inget kunde över-skugga den lycka hon kände över att få gå i en skola med internationell standard.

MAMMA GICK UT grundskolan, gymnasiet, sekreterarutbildningen. En ovanlighet för flickor på landsbygden i Kenya på den tiden. Ännu ovanligare var det att som ung kvinna flytta till norra Europa. Hon hade fått jobb på kenyanska ambassaden i Sverige som sekreterare vid 23 års ålder.

För sin första lön köpte hon en väska och resten av lönen skickade hon hem till mormor. Då, omkring 1980, hade vatten

ännu inte dragits till byn på landsbygden hemma i Kenya och levnadsförhållandena var fortfarande tuffa. Så för pengarna som mamma skickade hem köpte familjen en vattenbehållare att samla regnvatten i och ett plåttak till huset. Men en stor del av pengarna gick även åt till att finansiera en sargad mans alkoholism – min morfars.

EFTER ANDRA världskriget och den följande frigörelsekampen på 1960-talet, hade morfar börjat sitta alltmer på det lokala haket och dricka. Som läkare hade han kunnat dra in levebröd till familjen, men låg istället större delen av tiden på soffan. Jag minns så tydligt hur mamma under resorna till Kenya därför stack undan pengarna till mormor i smyg så att morfar inte skulle kunna supa bort dem. Samtidigt fortsatte mormor att ända upp till åttio års ålder bruka jorden för att dra in pengar till familjen.

MER ÄN ETT halvt sekel har passerat sedan mormor var ung, men i fattiga länder världen över lever kvinnor liknande liv idag som min mormor gjorde då. Mer än två tredjedelar av maten i utvecklingsländer produceras fortfarande av kvinnor, trots att männen har större tillgång till odlingsbar jord och betesmarker. I Afrika

Sjukskrivna 50-åringen

Yttre och inre press har tagit knäcken på både kropp och psyke. I likhet med flera av sina vänner inom de kvinnodominerade yrkesområdena service, vård och omsorg, har hon blivit långtidssjukskriven. Hon får reda på att två tredjedelar av alla sjukskrivningar startas av kvinnor, och att de flesta av dem har blivit sjuka av stress. Hon läser att Arbetsmiljöverket förklarar situationen med att kvinnor arbetar inom verksamheter som pressas hårt ekonomiskt, och att riskförebyggande åtgärder är färre i kvinnodominerade arbetsmiljöer än i mansdominerade. Hennes år som halvtidsanställd har lett till en obefintlig löneutveckling och sjukpengen räcker nu bara till det allra nödvändigaste.

FOTO: FLICKR

ttigdom

AFRIKAS STJÄRNOR

Med befrielsen för barn och barnbarn som ledstjärna offrade kvinnorna allt.

söder om Sahara är motsvarande siffra fyra femtedelar. Samtidigt har männen ofta kontroll över ekonomin och är mindre benägna att investera i hemmet, i barnens utbildning och deras hälsa. För min mormor var det så, men de summor hon faktiskt hade makt över använde hon till andra runt omkring henne. Aldrig såg jag henne med en ny sjal eller ett smycke runt halsen. Tillsammans med flera andra i hennes generation i Kenya lyckades hon frigöra familjen från den boja som fattigdom innebär. Idag har familjen i Kenya det gott ställt och landet klassas i flera mätningar som ett medelinkomstland.

MEN FORTFARANDE försakar kvinnor över hela världen sina egna behov för att hålla samman familjer och skapa gynnsammare förutsättningar för nästkommande. I Sverige syns det i statistik som att kvinnor 2017 fortfarande gör större delen av hushållsarbetet, även i de fall där mannen och kvinnan i ett hushåll förvärsarbetar lika mycket. Min mormor lyckades ta familjen ur fattigdom, men inte ur könsmaktsordningen. Härifrån tar jag vid!

Anna Berglund är engagerad i Lunds tjejjour, studerar nationalekonomi och gör för närvarande praktik inom offentlig sektor.

Fattigpensionären

Hon återvänder till arbetet efter två års sjukskrivning och arbetar fram till sin 67-årsdag. Då orkar hon inte längre. Trots att hon har arbetat i 47 år ligger hennes pension under fattigdomsgränsen, precis som för 50 procent av Sveriges övriga kvinnliga pensionärer. För att komma ovanför gränsen måste en kvinnlig medelinkomsttagare arbeta i 50 år, medan det för hennes manliga kolleger räcker med 36 år. Som tack för att hon har varit duktig student, omtänksam mor och dotter och en driven arbetskamrat (så driven att hon kraschade), har samhället belönat henne med fattigdom.

FOTO: FLICKR

Aldrig ska de JÄVLA ASEN vinna!

Hon vet hur det är att leva med konstant oro för att pengarna inte ska räcka till mat och hyra. Det fick hon lära sig när hon var långtidssjukskriven och maktlös inför Försäkringskassans godtycke. Några år senare kom hon igen som megapopulär Youtubestjärna och kammar hem mer flis än vad tjänstemännen som nekade henne sjukersättning vågar drömma om. Men priset för att ha skaffat sig fuckoff-pengar är högt. Therése Lindgrens videor får oräkeliga tjejer att må bättre, och för det straffas hon av män som utsätter henne för så mycket utstuderad ondska att hon lever under ständig psykisk tortyr.

Här blir hon intervjuad av Lisa Magnusson, som även hon fått sin beskärda del av det ansiktslösa kvinnohatets bestialiska våldsfantasier.

TEXT: LISA MAGNUSSON | FOTO: FRIDA EKMAN

Aldrig att man ska bry sig om de jävla asen, aldrig att man får låta dem vinna. Så har jag länge tänkt om det som slarvigt kallas näthat. Kanske för att det hör till att man ska vara orädd när man är journalist? När något händer ska vi inte springa bort från det utan fram till det. Hur underfinansierade redaktionerna än är, hur undergrävda av »alternativa medier« de än håller på att bli, så måste vi fortsätta göra vårt jobb.

Men ju mer jag tänker på det, desto orimligare framstår den hållningen. För hot och trakasserier är psykiskt våld, det är olagligt. Det är frätande syra och den bryter ner en, droppe för droppe, oavsett hur stenhård man är. Det är så lätt att börja censurera sig själv, lätt att sluta sig, för att skydda sig. Så lätt att börja hyvla ner sin egen frihet. Therése Lindgren vet mer om det än de flesta.

VI SKULLE HA TRÄFFATS på kafé, men hon ställer in, hon har ont i magen. Vi bestämmer ny tid på Skype några dagar senare i stället. Det känns på något sätt faktiskt mer naturligt, för det är ju så vi är vana vid att möta henne: på film i datorn eller mobilen. Hon började videoblogga när hon var sjukskriven för utbrändhet, först om smink, sedan om sitt liv. Nu är hon en av Sveriges mest framgångsrika i genren, en 10-talets superstjärna. Hon har bland annat korats till Årets youtuber två år i rad, och varje gång tog hon på sig en snygg galaklänning, piffade och fixade sig. Men hon lyckades aldrig ta sig utanför dörren. Ångesten blev för stark. Hon följde prisutdelningen via nätsändningen i stället.

NU VRIDER HON kameran och visar mig den soliga utsikten från sitt hotellrum. Hon är på minisemester i Sunne, med

Anders. Ja, hennes livs kärlek. Han som hade lämnat henne i videon som hittills är hennes mest sedda: »Anders har gjort slut«. Då hade det värsta som skulle

”

Förebild är den finaste komplimang man kan få. Men jag får en känsla av att det är vi kvinnor som får den etiketten, och med den kommer en massa krav.

kunna hända hänt, och hon satt framför kameran och snyftade att hon inte visste vad hon skulle göra. Så självutlämnande är hon inte längre. Och jag undrar förstås över personen bakom personan.

Du har en tröja som det står »I'm a lot cooler on the internet« på. Vad är skillnaden mellan ditt offentliga jag och ditt privata?

– I mina videor är jag superenergisk, och jag tror att många tolkar det som att jag är

Prisregn över Therése

- Årets youtubare på Nordens största Youtubegala två år i rad.
- Årets Youtubekanal på Finest Awards två år i rad.
- Årets youtuber på Social Media Awards.
- Årets webb-tv-profil på Kristallengalan (2016)

Therése Lindgren

ÅR: 30 (född 1987)

ÄR: Youtuber, författare

BOR: Stockholm

GÖR: Skriver just nu på kommande boken »Vem bryr sig?« (kommer ut hösten 2017)

VILL: Inspirera flera att äta plantbaserat

FEMINISTISK FÖREBILD: Lady Dahmer (Natashja Blomberg)

MOTTO: »Hard work beats talent when talent doesn't work hard.«

en extrovert person. Men jag är introvert. Jag söker inte upp sociala sammanhang, och när jag väl är i en grupp så är jag inte den som underhåller och pratar. Nu låter det kanske som att jag menar att det är coolt att vara extrovert? Men det är coolt att vara introvert också.

Du nämnde i en intervju att du är mer »politiskt korrekt« i dina videor.

– Ja, gud det är jag. Jag har inga extrema åsikter. Men det är jobbigt att skära sig med en stor publik. Jag väljer ofta att censurera mig själv för att jag inte orkar ta striden. Jag får välja: »Vad orkar jag med?« Jag berättar till exempel aldrig vilket parti jag röstar på. Det gjorde jag i början, jag sa var jag står politiskt, men sådant pratar jag aldrig om nu.

NÄR HON TAR UPP sin psykiska ohälsa följer ofta elaka kommentarer, hon får höra saker som att hon är svag och att man förstår varför hennes pojkvän lämnade henne.

Men trots att det är så stigmatiserat fortsätter hon att vara öppen om hur hon mår. Eller kanske just därför.

– Jag är väldigt stolt över att jag pratar så mycket om mina panikattacker och om min ångest. Att jag pratat om att jag varit sjukskriven länge, och därmed haft en väldigt utsatt ekonomisk situation. Jag har inte alls varit en sådan där superglammig stockholmstjej som man kanske tror att

alla är, och jag har förstått att det har varit förlösande för andra också.

Jag kan tänka mig att det är lätt att fastna i en ond cirkel när man mår dåligt, just på grund av ekonomin? Man kan inte jobba, vilket påverkar ens inkomst, och sedan mår man ännu sämre för att man inte vet hur allt ska gå ihop?

– För mig var det verkligen så. Jag var jättejätestressad under hela sjukskrivningen. Allt som allt varade den i nio månader, men läkaren sjukskrev mig inte så lång tid direkt, utan bara en månad i taget. Det var stressigt att aldrig veta. Sedan hamnade jag i ett läge där min läkare ville fortsätta sjukskriva mig, men Försäkringskassan sa nej, så plötsligt fick jag inga pengar alls. Jag hade inget arbete att gå tillbaka till. Då måste man ju söka jobb, men när man är sjuk vet man inte ens när man i så fall kan börja jobba.

HON SÄGER ATT PENGARNA hon nu tjänat har betytt mycket, att de gett henne trygghet. Men allt kan inte köpas för pengar. Ju mer känd hon blivit, ju mer hon tjänat, desto värre har trakasserierna blivit. Mest på nätet, men inte bara. Män mosar ned blodigt kött i hennes brevlåda, bultar på hennes dörr och skriker. Hon fick blommor hem där det stod att hon var en hora. Nyligen kletade någon ner hennes

bil med bajs. Det har påverkat henne. Hon har brandsäkrat sitt brevinkast, och varje morgon kollar hon ifall däckan är uppskurna innan hon sätter sig i bilen. Hon filmar aldrig nära sitt hem, och sänder aldrig live. De grövsta kommentarerna sällas numera bort automatiskt, filtreringen sker med hjälp av nyckelord.

– En grej som har slagit mig på senaste tiden är att jag blir livrädd när jag ser någon komma springande. Så har jag aldrig varit tidigare, men nu får jag hjärtklappning. Det beror väl också på att folk har sprungit fram till mig, en del av dem har inte velat väl. Och får man läsa varje vecka att det finns folk som tycker att man är värdelös och hotar en med våldtäkt eller misshandel så påverkas man ju, även om man tror att man inte ska göra det.

Vad får du för hjälp från polisen?

– Jag har anmält flera olika incidenter, men inget har någonsin lett till åtal. Allt läggs ned på grund av att »spaningsuppdrag saknas«, fastän jag haft mejladresser, jag har haft hemadresser. Jag har aldrig fått någon hjälp överhuvudtaget, jag bara slussas runt mellan en massa olika personer och sedan läggs ärendena ned.

Hennes berättelse påminner mycket om hur det är för kvinnor som lämnat våldsamman män, tänker jag. Jag minns även att hon i förbigående nämner en manipulativ exopjkvän i sin bok, »Ibland mår jag inte så bra«.

– Ja, han var väldigt kontrollerande. Han ville inte att jag skulle ha på mig vissa kläder, ville inte att jag skulle umgås med mina vänner. Från början var han så himla accepterande, men det förändrades långsamt och smygande. »Måste du träffa honom?« eller: »Måste du gå ut på krogen? Du har ju mig.« Det blev bara värre och värre, tills vi i princip var helt isolerade från omvärlden. Han var så fruktansvärt svartsjuk, det förstörde allt.

DEN UTSATTHET HON nu lever med är en annan, och extra allt. För plågoandarna är så många, och de är ansiktslösa. Hur ska hon kunna veta att killen som kollar konstigt på henne i kön på ICA inte är en av dem som vet vem hon är och vill henne illa?

– Jag har många branschkolleger som säger att »Gud, efter tre år, då har man sett och hört allt, det bara rinner av en«,

Jag har haft en väldigt utsatt ekonomisk situation och har inte alls varit en sådan där superglammig stockholmstjej som man kanske tror att alla är.

Därför är jag feminist

- För att min mamma aldrig har tjänat lika mycket pengar som min pappa.
- För att jag inte polisanmälde när jag blev våldtagen, eftersom det inte kändes som att det tjänade någonting till.
- För att män tutar från sina bilar när man går förbi, det spelar ingen roll vad jag har på mig, de tutar ändå.
- För att 95 procent av alla elaka kommentarer jag får kommer från män, och att de alltid är av sexuell karaktär.

”

En grej som har slagit mig på senaste tiden är att jag blir livrädd när jag ser någon komma springande. Så har jag aldrig varit tidigare, men nu får jag hjärtklappning.

Ju mer känd hon blivit, ju mer hon tjänat, desto värre har trakasserierna blivit. Män mosar ned blodigt kött i hennes brevlåda, bultar på hennes dörr och skriker. Hon fick blommor hem där det stod att hon var en hora. Nyligen kletade någon ner hennes bil med bajs.

Therése Lindgrens claim to fame

Många (heterokillar) fryser åt tjejs framgångar på Youtube, men bakom succéerna finns en rad specifika färdigheter, begåvning och kunskap. Nedan följer några av Therése Lindgrens meriter.

- Hårt arbete och hög ambitionsnivå
- Skills iamerateknik och redigering
- Kunskap om triggers i webbexponering
- Professionell erfarenhet av att optimera content
- Berättartalang
- Ärlighet
- Mod
- Kärleksfull respekt för följarna
- Ofattbar styrka inför massivt och våldsinriktat kvinnohat

men jag har inte kommit dit. Jag har verkligen inte hittat något sätt att hantera det, utan jag bryr mig jättemycket. Jag blir jätteledsen.

Hatet har en förmåga att äta sig in och börja tugga på det som är fint också. Som att hon faktiskt är älskad. Lyssnad på. Beundrad. Hon kallas förebild.

– Jag tycker att det i grunden är jättesmickrande, herregud, förebild, det är ju den finaste komplimangen man kan få. Men ibland är det som att ordet slängs på mig. Jag får en känsla av att det är vi kvinnor som får den etiketten: »Nu är du en förebild, så du får inte svära, du måste visa dig osminkad«, det blir så mycket krav.

Du har sagt i tidigare intervjuer att du är feminist.

– Absolut.

Vad är feminism för dig?

– Gud, vilken bra fråga. Jag har aldrig fått den tidigare. Det är jättesvårt att svara på. Men jag vet ju varför jag är feminist.

Varför är du feminist?

Hon tänker länge, länge, sedan kommer orden i en enda ström.

– För att min mamma aldrig har tjänat lika mycket pengar som min pappa. För att jag inte polisanmälde när jag blev våldtagen, eftersom det inte kändes som att det tjänade någonting till. För att män tutar från sina bilar när man går förbi, det spelar ingen roll vad jag har på mig, de tutar ändå. För att 95 procent av alla elaka kommentarer jag får kommer från män, och att de alltid är av sexuell karaktär.

HON LÅTER ARG. Och kanske är det ändå viktigt att vara det? Att visst bry sig. För det är vidrigt med män som hatar kvinnor. Vidrigt att samhället gör så lite för Therése Lindgren och alla andra kvinnor som måste leva sina liv på vakt. Vidrigt att politiker står handfallna i frågan. Att poliser rutinemässigt lägger ned polisanmälningar om hot och trakasserier med motiveringen att »spaningsuppslag saknas«, trots att spaningsuppslag inte alls saknas, det är bara de som fortfarande, år 2017, inte förstår sig på internet. Det är förjävligt, och vi får aldrig vänja oss. För det är först när man vänjer sig som man börjar acceptera. Och det är när man accepterar som de jävla asen vinner på riktigt.

Om skribenten...

Lisa Magnusson blev känd som kolumnist på Aftonbladet, där hon var en av de första som hade koll på internets potential som demokratiskt instrument kontra inskränkande övervakningssystem. Sedan dess har hon stärkt sin särställning som kritisk, oförutsägbar och självständig röst i samhällsdebatten och hennes stilsäkra och vässade texter har publicerats i de flesta av landets rikstäckande tidningar.

Fram tills nyligen var hon ledarskribent för Dalarnas Tidningar och medverkar just nu regelbundet i Dagens Nyheter..

Förra året tilldelades hon Liberala skrivarpriset.

Kvinnliga **former** och manliga **normer**

Hur jämställt är jämställdhetsarbetet?

Det är inte bara kvinnor och tjejer som ska tjäna på att samhället blir jämställt. Män och killar vill också dra fördel av kampen mot sexism och kvinnoförtryck. Manligt jämställdhetsarbete har därför fått stort genomslag på senare år och också blivit rikligt belönat med skattepengar. För landets tjejjourer och kvinnojourer ser läget dock inte lika ljus ut.

TEXT: ANDRÉA HILLGREN | ILLUSTRATION: LISA MEDIN

Män som kämpar för jämställdhet är värda all uppmuntran. Detta obestridliga faktum har välkomnats av både opinionsbildare och beslutsfattare och fått regeringen att satsa extra på män och killar som vill förverkliga den feministiska visionen om ett jämställt samhälle fritt från våld.

Kvinnotryck har valt att titta lite närmare på den manliga jämställdhetsaktivismen, dess uttryck och finansiering, och ställt den i relation till tjejjourernas och kvinnojourernas ideella arbetsinsatser och finansiella läge. Som exempel på offentligt finansierade jämställdhetsprojekt för och av män/killar valdes Riksorganisationen Män för jämställdhet.

Genom granskning av verksamhetsberättelser och årsredovisningar mellan åren 2013 och 2016 kan vi kartlägga hur stora summor som delas ut till kvinno- och tjejjourerna respektive Män för jämställdhet och vad pengarna går till.

Kvinno- och tjejjourer

Varje år avsätts 100 miljoner i verksamhets- och organisationsbidrag till kvinno- och tjejjourerna. Dessa summor fördelas av Socialstyrelsen efter ansökan. Kvinnojourernas verksamhetsbidrag går till bland annat skyddat boende dit våldsutsatta kvinnor även får ta med sig barnen, stödgrupper, samtal, administration och praktiska insatser som att hjälpa till att upprätta polisanmälan och delta med råd och stöd under rättsprocesser. Tjejjourerna stöttar unga tjejer via chattar och samtal, samt arbetar förebyggande i bland annat skolor. Organisationsbidrag är den del av bidraget som blir över efter att jourerna ansökt om verksamhetsbidrag och fördelas på riks nivå. Utöver detta kan jourerna, liksom andra organisationer, söka bidrag för kunskapsutveckling för att bättre kunna bemöta eller ge stöd i särskilda lokala projekt utöver ordinarie verksamhet.

Det mesta arbetet som utförs på jourerna är ideellt.

Bidragspengar till jämställdhetsprojekt för och av män

Regeringen har slagit fast att man vill satsa extra pengar på projekt som fokuserar på killar och män. Under 2017 stationeras nio miljoner ut av MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civil-

samhällesfrågor), av dessa fördelas två miljoner i första hand till projekt som stödjer pojkars och mäns arbete för jämställdhet.

De största projekten i Sverige ägs av riksorganisationen Män för jämställdhet som tillsammans med Make Equal bland annat drivit det våldsförebyggande projektet »Fatta Man« under åren 2014–2017. Machofabriken är ett webb/videoprojekt med kortfilmer om maskulinitet. Fatta Man nådde ut brett 2014, då de lanserade låten »Det börjar med mig« som berör mäns ansvar. Artisterna som medverkade var **Adam Tensta, Erik Rapp, Parham** och **Zacke**.

Redovisningsplikt

För att jourerna ska ha rätt till verksamhets-, organisations- eller projektstöd från Socialstyrelsen och/eller MUCF måste de i sin ansökan tydligt redovisa målen med verksamheten. Likaså

Män för jämställdhet

Riksorganisationen Män för jämställdhet (MÄN) är en ideell organisation som startades 1993 och arbetar våldsförebyggande i feministiskt syfte. Flera projekt startas årligen i samarbete med andra organisationer.

Aktuella projekt i urval

Projektet **Machofabriken** är en verksamhet som ägs gemensamt av Unizon, Roks och MÄN. Det är en webb- och videobaserad utbildningsbas som producerar medialt material om maskulinitetsnormer.

Fatta Man är ett projekt som MÄN och Make Equal äger. Fatta Man arbetar med förebyggande samtal för att pojkar och män ska ta ansvar och vara del av den positiva förändringen för sexuellt samtycke.

Pappagrupporna diskuterar rollen som pappa och ansvarig förälder på vårdcentraler.

Redovisade bidragsintäkter

Män för jämställdhet

Organisationen har beviljats bidrag av Socialstyrelsen, MUCF, Arvsfonden, Västerås kommun och Sida.

Projektmedlen har bland annat använts till att driva våldsförebyggande samtal på skolor, omsorgsarbete genom avlönade pappagrupsledare och fika-grupper med samtal om maskulinitets-normer. Ökningen från 2014-2015 beror framförallt av det då uppstartade projektet »Fatta MAN«.

2013 ¹	2014 ²	+/-	2015 ³	+/-	2016 ⁴	+/-
10 493 214	11 278 676	+7%	21 818 347	+51%	28 593 759	+8%

- 1 Män för jämställdhet redovisar inte varifrån dessa intäkter kommer.
- 2 Män för jämställdhet redovisar inte varifrån dessa intäkter kommer.
- 3 Varav 1 775 000 kronor beviljats från stat och kommun.
- 4 Varav 2 775 000 kronor beviljats från stat och kommun.

Roks

Siffrorna anger organisationsbidrag från staten, samt projektbidrag från bland annat MUCF, Arvsfonden Eja och Länsstyrelsen.

Projektmedlen har bland annat använts till kunskapsutveckling för jouranställda med utbildningar inom bemötande och samtalsmetodik. Jourarbetare från hela landet fick lära sig mer om hur att hantera självskadebeteende, ätstörningar, våld i hederns namn och hur att nå ut till papperslösa kvinnor.

2013 ¹	2014 ²	+/-	2015 ³	+/-	2016 ⁴	+/-
14 395 572	19 102 110	+32%	17 939 294	-7%	15 064 104	-17%

- 1 Varav 13 300 000 kronor beviljats från stat och kommun.
- 2 Varav 18 655 110 kronor beviljats från stat och kommun.
- 3 Varav 17 650 000 kronor beviljats från stat och kommun.
- 4 Varav 13 900 000 kronor beviljats från stat och kommun.

Unizon

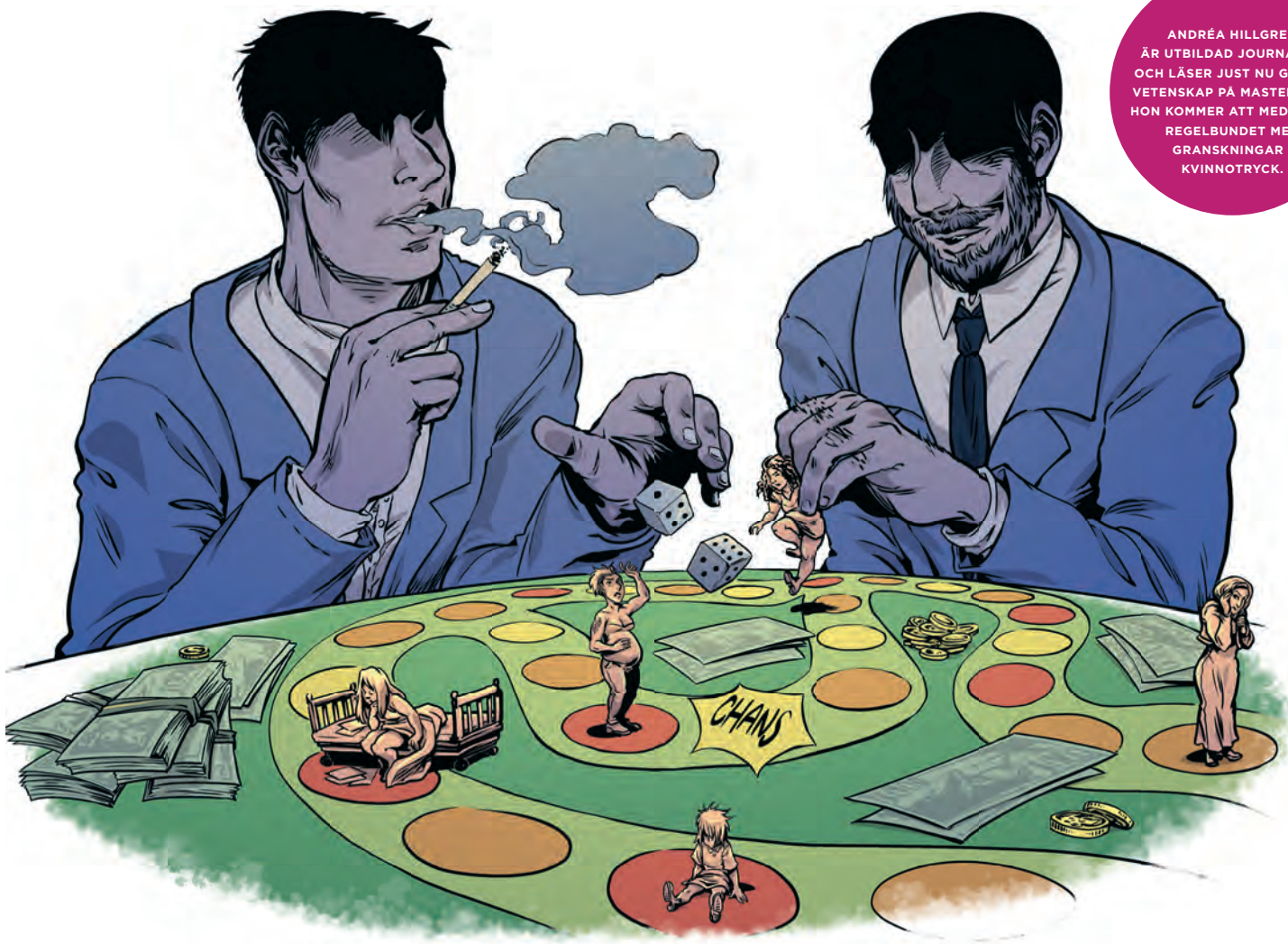
Siffrorna anger organisationsbidrag från staten, samt projektbidrag från bland annat MUCF, Arvsfonden Eja och Länsstyrelsen.

Projektmedlen har bland annat använts till kunskapsutveckling för jouranställda med utbildningar i hur att leda en jour, förbättrade stödsamtal till sexuellt våld utsatta kvinnor och tjejer, upprustning av lokaler på kvinnojourer och sommarläger för våld utsatta kvinnor och tjejer.

2013 ¹	2014 ²	+/-	2015 ³	+/-	2016 ⁴	+/-
15 353 242	22 502 124	+46%	20 293 912	-10%	18 353 200	-10%

- 1 Varav 8 249 600 kronor beviljats av stat och kommun.
- 2 Varav 12 529 110 kronor beviljats av stat och kommun.
- 3 Varav 13 154 535 kronor beviljats av stat och kommun.
- 4 Varav 12 528 289 kronor beviljats av stat och kommun.

ANDRÉA HILLGREN
ÄR UTBILDAD JOURNALIST
OCH LÄSER JUST NU GENUS-
VETENSKAP PÅ MASTERNIVÅ.
HON KOMMER ATT MEDVERKA
REGLBUNDET MED
GRANSKNINGAR I
KVINNOTRYCK.

måste de årsvis redovisa hur budgeten använts. Verksamhetsberättelser återfinns på Socialstyrelsens och MUCF:s hemsida.

Projektstöd från en av Män för jämställdhets största inkomstkälla, Arvsfonden, kan sökas i klumpsummor tre år i taget med redovisningsplikt varje år. Verksamhetsberättelserna återfinns på Arvsfondens hemsida.

Slutsatser

Anslagen (organisationsstödet) till kvinnojourernas organisationer ligger fast under en fyraårsperiod, efter det uppger Socialstyrelsen att de inte vet vad som händer med bidragsnivåerna utöver verksamhetsbidragen. Kanske söker sig flera jourer till projektbaserad inkomst och hoppas på ökade anslag från icke-statliga organisationer. Anmärkningsvärt är dock att tjejers och kvinnors behov av stöd och skydd har ökat, liksom jourernas behov av upprustade lokaler, medan anslagens framtid är osäker och bidragen minskar.

Bidragen till Män för jämställdhet har ökat, främst på grund av utökat samarbete med andra organisationer och beviljade projektansökningar från icke-statliga förbund.

Exempel på behov och aktiviteter som grund för bidragsansökan

MÄN FÖR JÄMSTÄLLDHET

- Inspelning av poplåt där kända artister rappar
- Våldsförebyggande samtal på skolor
- Omsorgsarbete genom avlönade pappagrupsledare
- Fikagrupper med samtal om maskulinitetsnormer

KVINNO- OCH TJEJJOURER:

- självskadebeteende
- ätstörningar
- våld i hederns namn
- sätt att nå ut till papperslösa kvinnor
- hur man leder en jour
- förbättrade stödsamtal med sexuellt våldsutsatta kvinnor och tjejer
- Upprustning av lokaler
- Sommarläger för våldsutsatta kvinnor och tjejer

Goda relationer + gott rykte

SÅ HÄR GJORDE VI

Medan många jourer brottas med svajig ekonomi och osäker finansiering kan Botkyrka kvinno- och tjejjour glädjas över hyfsat trygga och stabila ekonomiska villkor. Det gör dem bättre rustade att ta emot och stödja kvinnor som helt saknar ekonomiska resurser. Här får Kvinnotryck ta del av den blomstrande jourens framgångsrecept.

TEXT OCH FOTO: MARJA BECKMAN

Botkyrka kvinno- och tjejjour hette tidigare Regnbågen. På senare år har de sett en ökning av stödsökande kvinnor med många barn.

Den som söker på Wikipedia får tidigt veta att Botkyrka 2015 var en av tre kommuner i Sverige som hade fler invånare med utländsk bakgrund än med etniskt svensk. Utländsk bakgrund betyder här att de antingen är födda utomlands eller har två utrikes födda föräldrar. I kommunen ligger till exempel Alby, Fittja och Hallunda; de miljonprogramsområden som Latin Kings sjöng om. Många som bor i kommunen har det tufft ekonomiskt och socialt. Kommunen satsar därför på både sociala stödåtgärder och förebyggande insatser, och Botkyrka kvinno- och tjejjour har en relativt stabil finansiering. De måste visserligen söka anslag och redovisa sin ekonomi varje år, men det finns en grundplåt.

Kontor och mottagning ligger i en lägenhet i ett vanligt bostadshus. Jouren har två anställda: Anne Saarinen, koordinator och personalvetare och Anette Ahrenbrandt som är boendeadministratör. Med på intervjun är också jourens ordförande Elisabeth Uddén och Barbro Bergendahl som är vice ordförande. De har mycket att prata om.

SEDAN I FJOL HAR JOUREN sett en viss minskning av nya kontaktsökanden, men samtidigt har de fått fler komplexa ärenden. Det är oftare kvinnor med stor barnaskara som nu söker kontakt.

– Vi har många kvinnor som har bott i familjer med andrahandskontrakt. Där ställs hela familjen på gatan, säger Elisabeth.

ANETTE AHRENBRANDT, ANNE SAARINEN, ELISABETH UDDÉN OCH BARBRO BERGENDAHL PÅ BOTKYRKA KVINNO- OCH TJEJJOUR DÄR SITUATIONEN ÄR FÖRHÅLLANDEVIS TRYGG EFTERSOM DET FINNS ETT STARKT STÖD FÖR JOUREN FRÅN KOMMUNEN.

= god ekonomi

– De kvinnor som söker vårt stöd har som regel utsatts för våld och förtryck under lång tid. Många saknar också arbete och har därför svårt att få bostad. Det ena bidrar till det andra när någon står långt ifrån både arbets- och bostadsmarknaden, säger Anne.

MERPARTEN AV KVINNORNA som behöver stöd är födda utomlands. De etniskt svenska kvinnor som kommer till Anne för stödsamtal har vanligtvis ett större kontaktnät i Sverige och hittar boende på annat håll.

Många av kvinnorna som jouren tar emot har aldrig haft något jobb och kommer heller inte att få en pension som går att leva på. Kvinnorna har då ofta en föreställning om att de ska bo hos sina barn som ska försörja dem, men barnen kan vara av en annan åsikt.

– Kvinnorna är helt i händerna på sina män och har ingenting att falla tillbaka på. Det är som det var förr i världen här. Vi hade det här kvinnoförtrycket för åttio år sedan, säger Barbro.

– Men det är också det som bevisar att det går att ändra! Vår historia visar att man kan göra något åt detta, inflikar Elisabeth.

BOTKYRKA KVINNOJOUR startades 2002 av tio kvinnor. En av dem har blivit smått legendarisk: **Violet Dahlgren**.

– Jag tror att hon har betytt jättemycket för det generösa stöd vi får av Botkyrka kommun. Den respekt och glöd som hon väckte inom kommunen, den talar man om fortfarande. Hur man hjälpte Violet att göra i ordning lägenheter, med mera. Och man kan verkligen säga att vi har stöd från vår kommun, intygar Elisabeth. Det pratas till och med om att vi borde ha mer.

Det är som det var förr i världen här. Vi hade det här kvinnoförtrycket för åttio år sedan.

JOUREN FÅR OCKSÅ projektmedel från Socialstyrelsen, vilket gjorde att de kunde anställa Anne som är personalvetare med lång erfarenhet av komplext socialt arbete. De har fått besked om att medel kommer att finnas för både 2017 och 2018.

– I och med att de här pengarna kommer ut får kommunen också större ansvar att inspektera dem som utför deras uppdrag. Där vill vi ha på fötterna och därför har vi infört digitaliserad ärendehan-

ring. Då vet vi att vi kan stå till svars inför eventuella frågor som uppstår, säger Elisabeth.

EFTERSOM DE HAR boenden står de under socialtjänstlagen och tycker därför att det känns säkrare att föra journal.

– Det är en trygghet för kvinnorna också, en rättssäkerhet. Det är mycket som gungar ändå, förklarar Anne.

ÄVEN ANDRA PROJEKTSTÖD har tillfallit Botkyrkajouren. MUCF och Länsstyrelsen bidrog till projektet »Lås upp« med uppdraget att tala om våld i hederns namn med skolelever och lärare (men eftersom ingen ville kännas vid det hedersbetingade våldet blev det mer ett samtal om normer). Projektet lever nu vidare på Mångkulturellt centrum i Botkyrka. Kyrkan har också tagit ett viktigt steg för familjer i behov av stöd. Flera av kvinnorna och deras barn har hittat ett nytt nätverk genom grupper i kyrkan.

UTÖVER OFFENTLIG finansiering har jouren även fått sponsring från företag, och det är nästan alltid företagen själva som tar kontakt. Ett färskt exempel är ett lokalt företag med amerikanska ägare (i USA det är vanligare att avsätta pengar till välgörenhet).

– De var här och testade om vi var en kandidat, så vi fick komma dit och berätta vad vi gör och redovisa vilka insatser vi behövde. Då hade vi talat om att vi ville ge kvinnorna teknisk utrustning. De kommer hit och har knappa resurser, och behöver möjlighet att vara online om de pluggar eller söka jobb och komma ut igen i samhället. Dagen efter vårt besök på företaget fick vi besked om att de ville ge oss 80 000! Då svimmade vi nästan. Så dyra datorer hade inte vi tänkt oss, skrattar Elisabeth.

– Det finns väldigt många goda människor som vill vara med och hjälpa! Vi försöker komma ut och berätta om vår verksamhet på så många ställen som möjligt. Vi har varit på medborgarkontoren, på fackens arbetsplatsombud, folkhögskolor, pensionärsföreningar. Nu har vi planer på att uppvakta ledarna på idrottsföreningarna för att prata om normer, så att de bättre förstår vad barnen bär på.

– Det är i omklädningsrummen som normerna sprids. Vi vill uppmärksamma ledarna på vilket ansvar de har, säger Barbro.

– Du har en jättebra metafor: Nu är badkaret fullt, någon måste stänga kranen, säger Anne.

– Ja, vi måste alla hjälpas åt att stänga kranen. Vi kan inte förlora en generation till, slår Elisabeth fast.

– Jag brukar säga att till oss kommer de starka kvinnorna. De svaga vill vi komma i kontakt med. Vi ser hur snabbt det går att leva ett självständigt liv i ett nytt land när man får rätt stöd, säger Elisabeth Uddén.

TIPS FRÅN JOUREN

Botkyrka kvinno- och tjejjours tre tips för att övertyga kommun och sponsorer om varför deras verksamhet är värd att satsa på:

- Visa att behovet är stort.
- Se till att verksamheten är välkänd och välrenommerad bland kommunens beslutsfattare.
- Informera olika samhällsaktörer och lokala företag om jourarbetet.

BOTKYRKA KVINNO- OCH TJEJJOUR

Bildades: 2002

Tar emot kvinnor från hela landet, de flesta kommer från andra kommuner eftersom de behöver ett skyddsavstånd.

Antal anställda: 2

Antal medlemmar: 126

Finns skyddat boende? Ja, de har åtta boenden fördelade på fyra trerumslägenheter. Boendena saknar personal men alla som flyttar dit har en kontaktperson.

Nya kontakter det senaste året: 222

Noterat: Jourkvinnorna får betalt för sitt arbete – en mindre summa som tack för att de bär upp verksamheten.

Så skrotas ett aborttabu

Under sitt liv gör varannan svensk kvinna en abort. Många gör fler än en. Den svenska aborträtten instiftades 1938 och idag utförs cirka hundra aborter om dagen, men trots detta är åtgärden fortfarande stigmatiserande. Journalisten **Anna Bengtsdotter** har under en tioårsperiod samlat ihop material till sin debutroman »Hundra om dagen«.

Det är ett efterlängtat inlägg i det allmänna samtalet om abort. Bengtsdotter flyttar fokus från de juridiska och politiska aspekterna som alltför ofta dominerar abortdiskursen och kastar istället ljus på den personliga upplevelsen. Bokens största behållning är de flertal intervjuer med personer mellan 20 och 35 år som alla har gjort en eller flera aborter och öppet berättar om sin syn på saken. Hundra om dagen är en högaktuell roman i en värld där aborträtten, tillsammans med andra kvinnliga rättigheter, står under allvarliga hot.

FOTO: PRIVAT OMSLAG: LEOPARD FÖRLAG

Nyansrika drömmar signerade Sapmi

Konstnärssduon **Sarah Cooper** och **Nina Gorfer** ville skildra samiska kvinnors livsöden och berättelser i en samtida kontext. De gav sig ut på en resa i ett vinterfrostigt Sápmi där de skapade en transparent porträttserie med samiska kvinnor i olika åldrar och med olika bakgrunder. Utställningen »INTERRUPTIONS – Friktioner« har skapats genom djupintervjuer med kvinnorna och iscensättningar av deras berättelser. Cooper är en klassiskt skolad fotograf medan Gorfer har studerat arkitektur under **Zaha Hadid**. Kombinationen av duons bakgrunder gör verken egna i sitt slag, deras bildberättelser har helt originella och futuristiska strukturer. Föreställningen har hittills visats på Gällivare Museum och i Jokkmokk. Den går att besöka på Fotografiska i Stockholm fram till den 11 juni, och har därefter sitt slutstopp på Kvinnohistoriskt museum i Umeå där den visas 17 juni–30 november.

FOTO: COOPER & GORFER

TEXTER
FRITIDSLINJEN:
ELLINOR GOTBY
ERIKSSON

Hon överröstar kriget

Poeten **Rasha Al Qasim** riskerade livet på sin färd från Irak till poesifestivalen i Göteborg för två och ett halvt år sedan. På utresan från hemlandet passerade hon soldater från Islamiska staten och var nära att inte nå sin slutdestination, men lyckades efter otaliga kontroller lämna hotet om våld bakom sig. I Sverige blev Rasha Al Qasims diktuppläsningar rosade men när festivalen var slut kom bakslaget. På grund av IS framfart i hemlandet kunde hon inte återvända utan blev tvungen att söka asyl i Sverige och bli fast i en oviss tillvaro. »Jag matade kriget med dem jag älskade» är Rasha Al Qasims andra svenskutgivna diktsamling. Texterna utgår från personliga upplevelser, bland annat hur hon som kvinnlig skribent i ett extremt konservativt samhälle vägrade att låta sig tystas.

FOTO: SANNAH KVIST

Befriande om modig modechef

Sommarens mest underhållande Netflix-serie är utan tvivel komediserien *Girlboss* som baseras på **Sofia Amorusos** självbiografi med samma namn. Huvudrollen utgörs av den arroganta **Sofia**, en ambitionsbefriad (men modeintresserad) slackertjej som börjar sälja vintagekläder på eBay bara för att upptäcka att hon har ett exceptionellt affärssinne. Det enda som försvårar affärerna är att köparna kan betygsätta eBay-säljarens attityd, så inom kort har Sofia startat en egen webb-butik istället. När försäljningen exploderar måste hon lära sig att vara chef över ett riktigt företag. Och över sig själv. Men *Girlboss* är inte bara en framgångssaga om en entreprenörtjej som tjänar pengar på shopping. Nåja. Det är kanske Netflixs grundkoncept, men serien visar också att du som tjej – trots allt vad gubbjävlar påstår – inte behöver vara »likeable» för att bli framgångsrik och att det bästa du kan göra för att nå dina mål ofta är att inte kompromissa med din inre bossighet.

FOTO: FLICKR

Man oftrade kvinnorna för att gynna LO-männen

Hon har den där sällsynta kombinationen av intellektuell briljans, vass tunga och gedigen ekonomisk kunskap som gör att hon aldrig viker ner sig. Som gör att hon rakryggat, sakligt och med skärpa förklarar varför samhället ser ut som det gör. Och varför kvinnorna är de ekonomiska förlorarna, till exempel är hälften av alla kvinnliga pensionärer fattiga!

TEXT: COLETTE VAN LUIK | FOTO: MATTIAS AHLN/SVERIGES RADIO

I din berömda bok från början av 1990-talet, »Halva makten, hela lönen« påminde du oss om att verklig jämställdhet mellan könen ligger i ekonomisk rättvisa. Har det blivit mer ekonomisk rättvisa i Sverige?

– Jag säger aldrig att alla ska få lika lön, utan att arbete av lika värde och kvalifikationer ska betalas likadant, och så har det aldrig varit och är fortfarande inte. Däremot kan och borde kommuner och landsting höja lönerna för sina anställda. Om 15–20 år kommer det att slå till, när alla de kvinnor som nu går i pension själva behöver vård och omsorg och inte har ett öre att betala med.

Du röt ifrån, sa att sossarna sålde ut kvinnorna när de gjorde om pensionssystemet så att pensionen numera baseras på samtliga yrkesverksamma år till skillnad från de 15 bästa som i tidigare system...

– Ja, jag var uppretad för man oftrade ju kvinnorna! Det utredarna prioriterade var att få upp LO-männens pensioner. Samma 15 bästa av 30 inkomstår-regel som skyddade kvinnors pensioner gynnade också Saco-männen. Men Saco-männen har än i dag kvar sina höga avtalspensioner. Det har inte kvinnor, det slår hårt mot dem. Kvinnor får låga pensioner för att de har lägre löner än män och oftare jobbar deltid. Dessutom är det nya systemet så till den milda grad komplicerat att Riksför-säkringsverket och Premiepensionsmyndigheten har behövt bygga en enorm datakapacitet för att hantera alla siffror. Jag kan själv inte räkna ut min pension. Och jag vet att jag är duktig på att räkna.

Visste politikerna hur detta slog mot kvinnor?

– Det är klart att de visste! Mannen, som oftast har den högre lönen, går inte ner på deltid, det gör kvinnan, för att pengarna annars inte räcker till i dag. Men både när det gäller lönen och det obetalda arbetet är det hon som får stå för hela den ekonomiska risken. Statistiskt sett blir hon änka när hon blir gammal, och måste av sin lägre pension betala andra för sådant arbete som hon gjort obetalt för sin man.

Varför har kvinnor fortfarande så låga löner?

– Man har tänkt att det där kan väl alla göra, vända en gamling i sängen. Man har inte sett att arbetsinnehållet har förändrats och man har inte jämfört med liknande yrken. Sjuksköterskor är fullt jämförbara med ingenjörer. De som har de stressiga, tunga och oflexibla jobben i dag är kvinnor, och för det får de lägre lön. Och det leder till lägre pensioner.

Det verkar hopplöst?

– Nej, det tycker jag inte. De tidigare tysta tiger inte längre, se på sjuksköterskorna. De stora sjukhusen trodde inte att sköterske-bristen skulle slå så hårt mot dem, för det har alltid ansetts som fint att jobba på universitetssjukhusen. Men de hade fel, sköterskorna söker sig till de kliniker som faktiskt kan betala vettiga löner.

Vilken är den viktigaste jämställdhetsfrågan?

– Mäns våld mot kvinnor. Och mäns våld mot andra män. Om kvinnan var norm skulle vi kunna stänga nästan alla fängelser.

DETTA HAR HÄNT

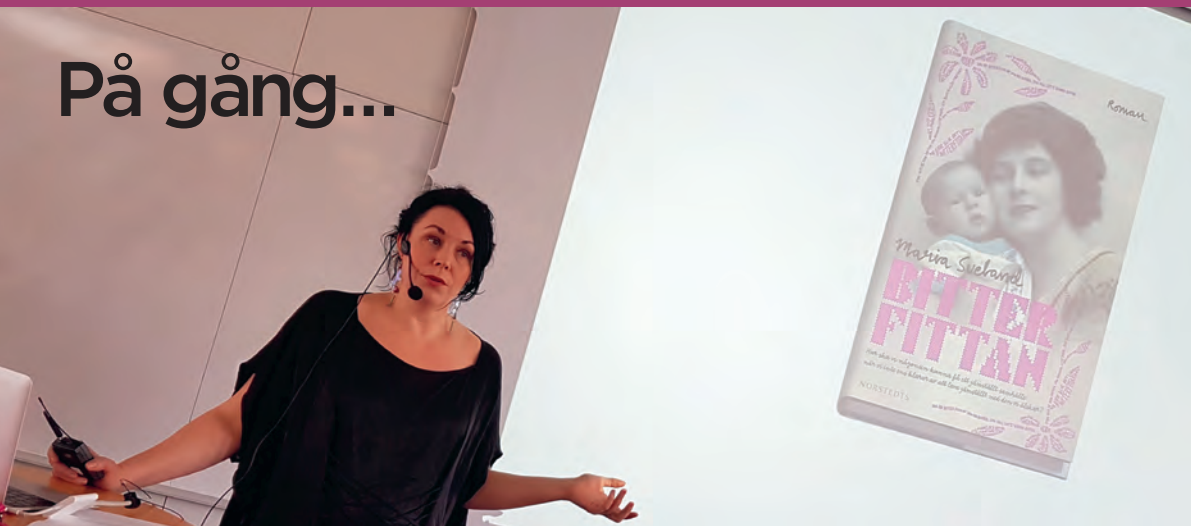
På 1990-talet var Agneta Stark en av tre drivande taleskvinnor för nätverket Stödstrumporna som verkade för att öka kvinnors politiska representation och för jämställda löner. De bidrog till att det blev varannan damernas i den politiska maktens korridorer i Riksdagshuset. Som ekonomisk genusforskare på olika universitet har hon dundrat och rutit många gånger genom åren – om sossarna som sålde ut kvinnorna när de gjorde om pensionssystemet, om de fortsatt låga lönerna för kvinnoyrken och inte minst om mäns våld mot kvinnor.

”

De som har de stressiga, tunga och oflexibla jobben i dag är kvinnor, och för det får de lägre lön. Och lägre pensioner.

På gång...

BITTERFITTAN

Maria Sveland, mest känd för sin roman-debut 2007, menar att mäns hat mot kvinnor eskalerat och nått nya höjder.

FOTO: DIANA ZANZI FERRANDO

PEPP & IDEOLOGI – NY UTBILDNING!

I februari hölls en ny sorts utbildning – pepp- och ideologihelg – för Roks medlemsjourer. Jourkvinnor och jourtjejer från hela Sverige strömmade till och lät sig inspireras av namnkunniga feminister som författaren och journalisten **Maria Sveland**, journalisten och debattören **Kajsa "Ekis" Ekman** och sociologen och forskaren Carin Holmberg. Åsikter stöttes och blöttes, skatt blandades med allvar och de flesta åkte nog hem med lite mer kunskap, pepp och inspiration. Precis som det ska vara!

UPPSKATTAD FÖRELÄSNING

Feminism och systerskap pratade Carin Holmberg om. Ett föredrag som väckte många tankar.

FOTO: DIANA ZANZI FERRANDO

SURROGATFRÅGAN

Kajsa Ekman lyfte flera olika aspekter om surrogatmödraskap och dess konsekvenser; hälso-risker, känslomässiga bindningar till barnet, påtryckningar etc.

FOTO: DIANA ZANZI FERRANDO

RUBRIK HÄR

Här kan vi ha en kort bildtext till publik-bilden. Ungefär så här långt får plats utan att det är något problem.

**Alla barn ska ges
förutsättningar att växa
upp till att bli välmående
individer, utan negativa
konsekvenser av
sin uppväxt.**

Maskrosbarn

Maskrosbarn är en barnrättsorganisation som sedan 2015 stödjer barn som har föräldrar som mår psykiskt dåligt eller har ett missbruk. Vi vänder oss till ungdomar, 13–19 år, från hela Sverige.

Vi arbetar med direkta stödsatser till barn och för fram ungas perspektiv till myndigheter och beslutsfattare.